

Preek over Efeze 1:3-14, Handelingen 2:1-13, 37-39

Broeders en zusters,

Bent u wel eens op bezoek geweest bij iemand die in een nieuw huis woont, of bij iemand die onlangs verbouwd heeft? De mensen die je bezoekt vinden het dan gewoon heel leuk om mensen rond te leiden door het nieuwe huis of om de verbouwing te laten zien. Ze kunnen er niet genoeg van krijgen. Alle details worden aangewezen. Apetrots zijn ze!

Daar moest ik nu even aandenken bij Efeze 1. Paulus leidt ons als het ware rond en vertelt enthousiast over de rijkdom van het Evangelie. Allerlei geestelijke zegeningen laat hij zien. Mensen kijk eens hier..., en heb je dit wel gezien ... en heb je hier wel eens bij stil gestaan.... Oh jongens, en dit is helemaal mooi.... Hij kan er niet genoeg van krijgen.

Straks wil ik met u gaan kijken wat de inhoud van die rijkdom is, maar misschien vraagt u zich wel af wat dat dan met Pinksteren te maken heeft? Nou, dat zegt Paulus in het 13^e en 14^e vers: van al die rijkdom waar ik jullie net zo enthousiast over verteld heb is de Heilige Geest het zegel en het onderpand. Bij een zegel kunt u wel denken aan een brief die bijvoorbeeld een vorst verstuurt. Voordat een brief wordt gesloten wordt er eerst een staaf zegellak in een kaars gehouden. De gesmolten lak laat men dan op de dichtgevouwen brief of op de envelop vallen en daar drukt de verstuurder dan zijn zegel in, vaak met een zegelring. Hiermee wordt dan voorkomen dat iemand anders dan de ontvanger de brief leest. Een zegel is dus het bewijs van echtheid, een eigendomsbewijs. Paulus noemt hier de Heilige Geest zo'n zegel. Van al die mooie dingen waar Paulus over vertelt in dit gedeelte wil God ons verzekeren door de Heilige Geest. De Geest die in ons woont en in ons werkt, is Gods bewijs dat al die andere dingen waar Paulus over spreekt ook ons deel zullen zijn. God heeft zijn eigendomsbewijs erop gezet, zijn keurmerk.

In de tweede plaats wordt de Geest een onderpand genoemd. Ik heb wel eens gehoord dat als je in een hotel slaapt dat je bij de inschrijving iets moet afgeven wat je niet kunt missen, je paspoort of rijbewijs bijvoorbeeld. De hoteleigenaar verzekert zichzelf er op die manier van dat er straks werkelijk betaald zal worden. God heeft

ons de Heilige Geest gegeven als onderpand van onze erfenis, onze verlossing. Zo zeker als we de Geest ontvangen hebben, zo zeker zal ook de rest van de erfenis geschonken worden. Zo zeker als de hoteleigenaar zijn geld zal krijgen omdat hij een onderpand heeft laten afgeven, zo zeker zal God ons onze erfenis geven. We hebben immers een onderpand ontvangen: De Heilige Geest!

Ziet u dat dit bijbelgedeelte alles met Pinksteren te maken heeft. De Heilige Geest, die op de Pinksterdag met vlammen van vuur en in vreemde talen verscheen, is nog altijd werkzaam in de gemeente en in gelovige mensen. Dat laatste moet ik er nog wel even bijzeggen. De geest werkt in gelovige mensen. Zo zegt Paulus dat ook in Efeze 1:13. Die verzegeling met de Geest en het ontvangen van de Geest als onderpand gebeurt op het moment dat je gelovig wordt. Dat komt ook precies overeen met die toespraak van Petrus op de Pinksterdag. De mensen waren diep getroffen en vroegen aan Petrus wat ze moesten doen. Het antwoord van Petrus is duidelijk:

Bekeert u en een ieder late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van zonden, en gij zult de gave van de Heilige Geest ontvangen.....

De Heilige Geest wordt toegezegd aan allen die zich bekeren. Ieder die zich overgeeft aan Jezus Christus ontvangt de Heilige Geest! En of dat ook op jou van toepassing is, weet jezelf het beste. Die vraag kun je zelf het beste beantwoorden. Gelooft u in de Here Jezus? Heb je Hem geaccepteerd als de Verlosser van je zonden en wil je Hem volgen als je Heer? Wie daar 'ja' op kan zeggen mag er zeker van zijn de Heilige Geest ontvangen te hebben, en mag daarom ook zeker zijn dat al die mooie dingen waarlangs Paulus ons rondleidt ook voor hem of haar zijn.

Misschien moeten we maar eens even met Paulus gaan meelopen tijdens de rondleiding. Maar voordat we wat details van de rondleiding gaan bekijken, wil ik toch nog één ding opmerken. Misschien is het jullie wel opgevallen tijdens de schriftlezing, maar anders wijs ik jullie er graag op. In dit gedeelte draait alles om de Here Jezus. Wel 10 keer staat er dat we deze rijkdom ontvangen in Christus. Kijk maar mee.

vs. 3: die ons met allerlei geestelijke zegen gezegend heeft in Christus

vs. 4: Hij heeft ons in Hem uitverkoren

vs. 5: Hij heeft ons als zonen aangenomen door Jezus Christus

vs. 6: Hij heeft ons begenadigd in de Geliefde (Jezus)

- vs. 7: in Hem (Jezus) hebben wij de verlossing
- vs. 9: in overeenstemming met het welbehagen dat Hij Zich in Hem (Jezus) had voorgenomen
- vs. 10 al wat in de hemel en op de aarde is wordt onder één Hoofd samen gevat, Christus.
- vs. 11 in Hem hebben wij ons erfdeel ontvangen
- vs. 12 wij hebben onze hoop op Christus gevestigd
- vs. 13 in Hem zijn wij verzegeld met de Heilige Geest

Dat is wel belangrijk! Dat 'in Christus' is een sleutelbegrip. Alles wat wij aan zegen ontvangen hebben wij te danken aan de Here Jezus Christus. Alles wat we kwijt raakten in Adam, ontvangen wij in de Here Jezus. Om die betekenis goed te kunnen begrijpen moeten we ons realiseren dat de Bijbel de mens niet als een loststaand individu ziet, maar hem altijd in een samenhang ziet staan. Onze westerse cultuur is door en door individualistisch. Ons hele denken is er zo van doortrokken, dat ook ons verstaan van de bijbel erdoor beïnvloed wordt. Soms zelfs zo dat we moeite krijgen met bepaalde schriftgedeelten. Om maar wat te noemen: dat de zonde van Adam in het paradijs ons raakt en dat wij daarin verwickeld zijn is voor een individualistisch denkpatroon onaanvaardbaar. Je accepteert niet dat God ons Adams zonde toerekent. Daar hebben we dan moeite mee. En eigenlijk kunnen we alleen van die moeite verlost worden als we inzien dat individualisme een onbijbels denkpatroon is dat onze kijk op de realiteit verwingt.

Bijbels gezien is de mensheid één groot lichaam. En het hoofd van dat lichaam is Adam. Precies zoals de ledematen van een lichaam niet los te denken zijn van het hoofd, zo zijn wij niet los te denken van Adam. Het individualisme hakt het lichaam in mootjes. Het denkt dat een afgehakte pink en een afgehakt oor helemaal zelfstandig kunnen functioneren. Een lichaam kan alleen maar functioneren wanneer de ledematen met elkaar verbonden zijn en gezamenlijk met het hoofd in verbinding staan. En dat hoofd is beslissend voor de totaliteit. Als het hoofd linksaf wil, gaat de rest mee. Het is onmogelijk dat het hoofd links gaat en de benen rechts. Zo is Adam ons hoofd. Wat het hoofd doet is beslissend en bepalend voor de rest. Toen Adam de verkeerde kant opging was dat bepalend voor de rest. Dat is niet onrechtvaardig, maar het heeft te maken met de structuur die God de mensheid gegeven heeft. Zo is het ook onmogelijk dat Adam wel in opstand kwam tegen God en dat wij God trouw bleven. Adams verzet is ons verzet, Adams dood is onze dood. Wat met hem gebeurt, gebeurt met ons.

Maar daar is niet alles mee gezegd! God wilde niet dat de dood het laatste woord zou hebben. Daarom heeft Hij een nieuw Hoofd gegeven: Christus! En bij dat nieuwe Hoofd hoort een nieuw lichaam: het lichaam van Christus, de gemeente. Tot dat lichaam van Adam behoor je door geboorte, door afstamming. Tot het lichaam van Christus behoren we door wedergeboorte, door geloof. En ook voor dat lichaam geldt dat het deelt in alles wat Christus doet en wat er met Hem gebeurt. Zoals we ooit deelden in de zonde van Adam, zo mogen wij nu delen in Christus' dood en opstanding en hemelvaart en heerlijkheid omdat wij door het geloof tot zijn lichaam behoren. Dit moeten we goed voor ogen houden als we onze tekst maar liefst 10 keer *in Christus* lezen. In Adam kunnen we niet meer gezegend worden. In Adam gaan we onder in de dood. Maar in ons nieuwe Hoofd, Christus die nu in de hemel is, zijn we rijk gezegend met alle mogelijke geestelijke zegen. Die geestelijke zegen kun je samenvatten in één woord: nl. de Heilige Geest zelf! Die Geest hebben we ontvangen in Christus. De Here Jezus heeft zelf de Geest ontvangen. Maar wat met ons Hoofd gebeurt, gebeurt ook met ons. Alle leden van zijn lichaam zijn immers in Hem begrepen.

Dat God ons zegent in Christus is trouwens niet uit de lucht komen vallen. Hij heeft ons voor de grondlegging der wereld in Hem uitverkoren. Nu wil ik niet een heel referaat over de uitverkiezing gaan houden. Maar ik wil toch wel een paar dingen zeggen over deze tekst. In de eerste plaats staat er niet dat we uitverkoren zijn om behouden te worden. In de discussie over de uitverkiezing gaat het meestal over de vraag of God van te voren bepaald heeft wie wel en wie niet behouden zullen worden. Hier gaat het helemaal niet over behoud! We zijn uitverkoren om heilig en onberispelijk te zijn voor Gods aangezicht. God heeft mensen uitverkoren tot zijn eer, tot lof zijner heerlijkheid. Het gaat hier niet over wel of niet behouden zijn. Dat is belangrijk om te realiseren. Het tweede wat ik graag wil zeggen is dat we dit ook niet te individualistisch moeten lezen. Het gaat niet om 'Jantje wel en Pietje niet', maar om Christus. God heeft 'voor de grondlegging der wereld' – wat dat inhoudt is een discussie op zich – een gemeente uitverkoren in Christus. Dat betekent dus niet dat God toen al onze namen heeft genoteerd en vastgelegd heeft welke mensen er in de loop van de geschiedenis tot geloof zouden komen. Dan ga je voorbij aan de betekenis van 'in Christus'. We zijn uitverkoren in Christus, Hij is ons Hoofd. Omdat we tot Zijn lichaam behoren, zijn we in Hem begrepen. Doordat we door het geloof

zijn ingelijfd in Christus, hebben we deel gekregen aan de verkiezing. Je zou het zo kunnen zeggen: we geloven niet omdat we uitverkoren zijn, maar omdat we geloven zijn we uitverkoren! Nog een keer: we geloven niet omdat we uitverkoren zijn, maar omdat we geloven zijn we uitverkoren!

En wat voor uitverkiezing geldt, geldt ook voor het met Christus gestorven en opgestaan zijn.

Laat ik het met een voorbeeld verduidelijken. Voordat Paulus en Silas in Filippi kwamen, woonde en werkte daar die gevangenvaarder van de gevangenis al. Christus' dood en opstanding en hemelvaart hadden toen al jaren geleden plaats gevonden. Toch was die gevangenvaarder toen nog niet met Christus gestorven en opgestaan. Want hij geloofde nog niet. Hij behoorde niet tot het lichaam van Christus. Christus was nog niet zijn Hoofd. Pas toen hij ging geloven werd dat anders. Opdat moment werd hij ingelijfd in Christus. En toen werd, wat zoveel jaren eerder met zijn Hoofd gebeurd was, ook op hem van toepassing. Vanaf dat moment was hij met Christus gestorven en opgestaan. En dat geldt precies zo voor de verkiezing. Voordat de cipier tot geloof kwam, was hij dood door zijn overtredingen en zonden. Toen was hij niet uitverkoren. Hij lag onder het oordeel en leefde zonder hoop en zonder God, buitengesloten van Gods heil. Dat is precies het tegenovergestelde van uitverkoren zijn. Maar toen hij tot geloof kwam werd het anders. Toen werd hij overgeplaatst uit de duisternis in het licht van Gods koninkrijk. Toen lag hij niet meer onder het oordeel, maar was hij uitverkoren, omdat hij in Christus ingelijfd was. Op dat moment werd het realiteit dat God hem in Christus had uitverkoren voor de grondlegging der wereld.

Dit is belangrijk om te onthouden. Het is niet zo dat alleen diegenen die door God uitverkoren zijn, tot geloof kunnen komen. Uitverkiezing is geen voorwaarde om deel aan Christus te krijgen. Het is andersom. Het geloof is de voorwaarde om te delen in de verkiezing. We krijgen deel aan Christus, Hij is de uitverkorene! En wie tot geloof komt mag delen in Zijn verkiezing.

Ik wil toch nog graag nog een voorbeeld geven:

In de tijd van de Reformatie was Duitsland opgedeeld in een groot aantal vorstendommen. Sommige vorsten werden Luthers, anderen bleven Rooms Katholiek. Op de Rijksdag in Augsburg in 1555 hebben de vorsten besloten dat de godsdienst van de vorst de godsdienst van de onderdanen zou zijn. Is de vorst

Rooms Katholiek dan zijn de onderdanen dat ook, is hij Luthers dan geldt dat ook voor de inwoners van het vorstendom. Je zou kunnen zeggen dat de onderdanen inbegrepen zijn in hun hoofd. Natuurlijk wil dat niet zeggen dat de vorsten toen al lange lijsten met namen hadden van alle toenmalige en latere bewoners van Duitsland en dat toen al werd vastgelegd wie Rooms Katholiek en wie Luthers zou worden. Het wil alleen maar zeggen dat de keuze van het toenmalige hoofd beslissend was voor de huidige positie.

Natuurlijk gaat het voorbeeld ook wel ergens mank, hier wordt bij je geboorte al bepaald tot welke kerk je zult gaan horen. Maar waar het om gaat is, dat net als het Duitse volk voorbestemd was te delen in de kerkkeuze van zijn vorst, wij voorbestemd zijn in Christus tot het heil.

En wie in Christus is voorbestemd mag delen in alle dingen die Paulus in ons tekstgedeelte noemt. Dan ben je als zonen en dochters aangenomen. Letterlijk staat er geadopteerd. Door de zondeval van ons vroegere hoofd Adam is de Vader-kind relatie verbroken en is de duivel onze vader geworden. Nu we geloven in Christus heeft God ons opnieuw aangenomen als zijn kinderen.

En datzelfde geldt voor onze verlossing. Dankzij het bloed van de Here Jezus, voor ons vergoten op Golgotha mogen wij de vergeving van de overtreding ontvangen. Letterlijk staat er in vs. 7 dat we losgekocht zijn door Christus' bloed. Dat woord loskoping is een term uit de wereld van de slavernij. Slaven konden worden losgekocht door het betalen van losgeld. Dat betalen van losgeld is het loskopen. Het losgeld was het bloed van Christus. Doordat Hij zijn bloed als losprijs gaf, zijn wij verlost van de slavernij van de zonde (Joh.8:34) en worden onze misstappen vergeven. Het woord misstap roept associaties op aan iemand die op een bergpad langs een ravijn loopt. Als je dan een misstap doet val je in het ravijn omlaag. Dat is precies wat zonde doet. Ze laat ons te pletter vallen in de afgrond van de dood. Als je misstappen vergeven worden betekent dat dan ook niets minder dan redding van de dood. Zo groot is Gods genade die ons dankzij de Here Jezus is geschonken. Overstelpend rijk.

En in dat verlossingsplan heeft God ons inzicht gegeven. Vs. 8 heeft het over wijsheid en verstand. Wat een rijkdom om te weten van de verlossing die God in Christus schenkt. Als je nu eens niet wist dat de Here Jezus deze wereld weer op poten zal zetten, dan zou je toch kapot gaan aan alle ellende die je om je heen ziet.

Je zou er onder bedolven raken en geen uitkomst meer zien. Nu zien wij die ellende ook wel. Wij ondervinden die ook aan den lijve. Daar sluit je de ogen niet voor. Maar het hoeft ons niet wanhopig te maken. We hebben inzicht van God gekregen dat het niet zo blijft. Eens overwint toch de genade. Daar mogen we echt heel zeker van zijn! En om de twijfel daaraan uit te bannen heeft God zijn Geest gegeven als zegel en onderpand.

Paulus leidt ons rond lang al die prachtige dingen die we in Christus hebben ontvangen. En Gods Geest wil ons de zekerheid geven dat ze ook aan ons zijn geschonken:

We zijn in Christus uitverkoren...

We zijn in Christus aangenomen als Gods kinderen....

We hebben in Christus de verlossing van onze misstappen....

We hebben in Christus inzicht gekregen in Gods heilsplan....

We hebben in Christus de Heilige Geest ontvangen als voorschot op die geweldige erfenis die ons wacht.

Omdat dat onze toekomst is, heeft God ons nu al zijn Geest gegeven. Als een zegel, zodat je het mag weten: ik ben Gods eigendom.

En als een onderpand, zodat je niet hoeft te twijfelen: ik krijg een geweldige erfenis.

God heeft het allemaal klaarliggen. Gratis. Vraagt Hij dan niks van ons? Jawel....één ding.....geloof het....dat is alles.... Geloof het maar en je zult het zien.

Amen

Juni 2011

G.P. Hartkamp

Wapenveld